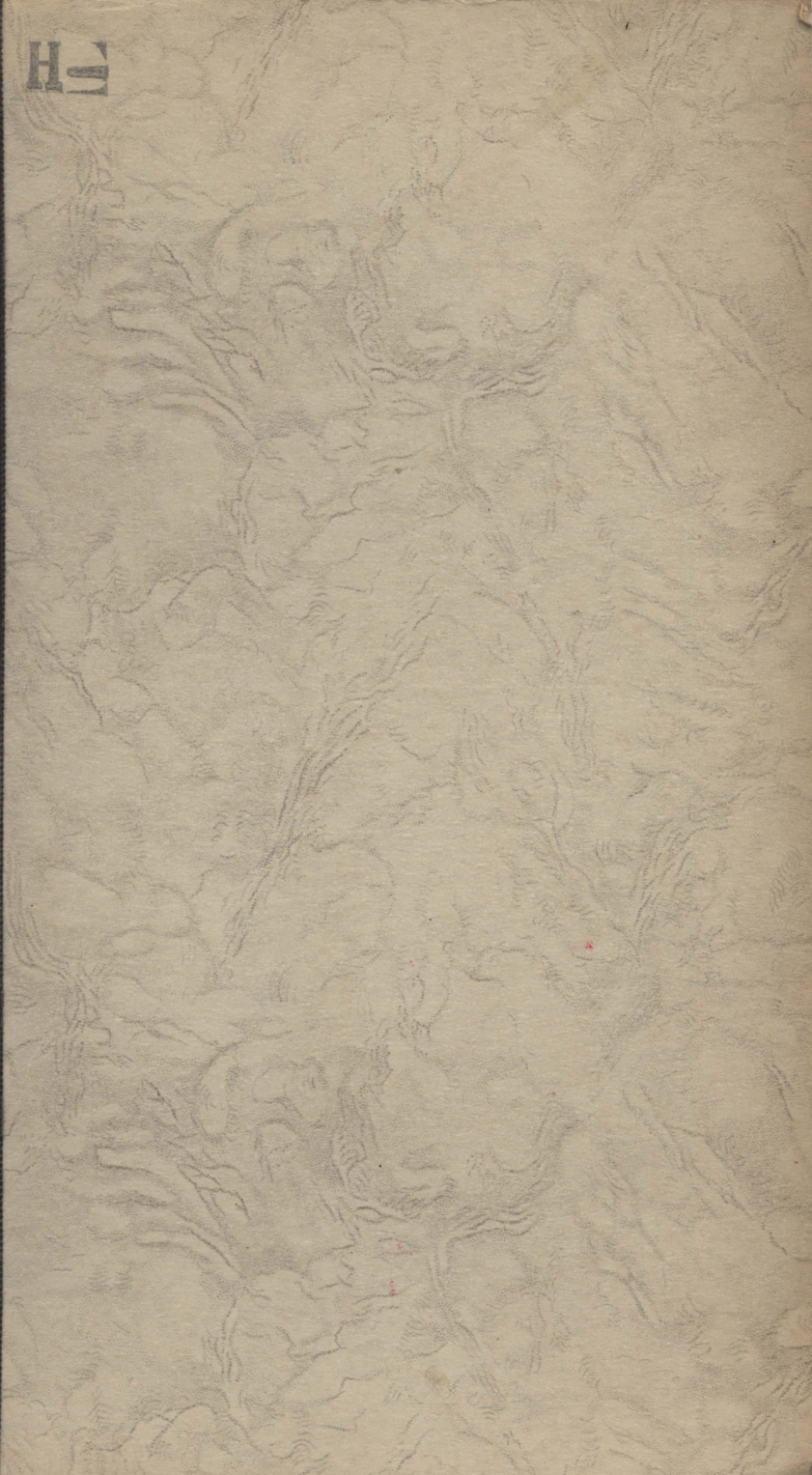

H

DEMCO
RAMPHLET BINDER
Photomount!

Спілка української молоді в Україні
**ДОМУ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
У ФІЛЯДЕЛЬФІ**

Спілка української молоді в Україні

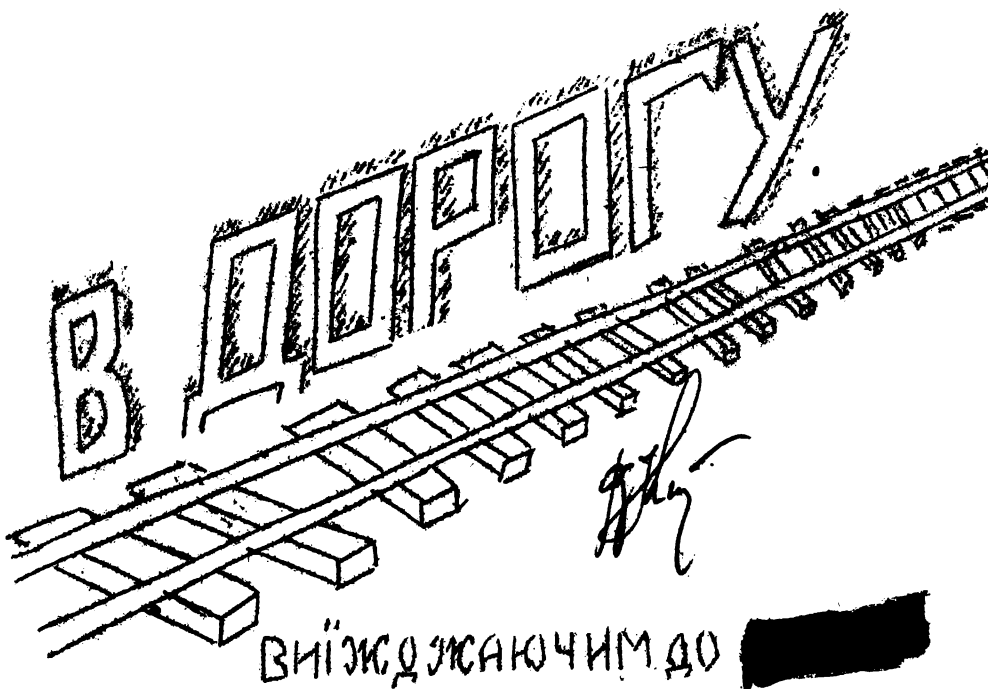

www.cym.org.ua/temopil

www.hurtom.com

СВОБОДА НАРОДАМ! СВОБОДА ЛЮДИНІ!

- 1947 -

НА ДОРОГУ

Для виїжджаючих

БІБЛІО
ДОМУ УКРАЇНСЬКОГО МО. ОДІ
У ФІЛЯДЕЛФІ

НА ЧУЖИНІ

1947

Т - ць.

ВІРНИСТЬ

"Будь вірний до смерті,
і Я дам тобі вінець жит-
тя". /Апок. Іоан. гл. 2, ст. 10/

По тобі плаче твоя мати, якщо вона жива,
і молиться про те, щоб ти був живий і не забув
про неї.

Старечими ногами ходить твоя мати по поли-
тій крові братів твоїх Рідній Землі, а в очах
її - тільки ти, бо вона вірна всі до смерті і
готова прийняти найтяжчі муки за саму звістку,
що ти щасливий.

Чи лине назустріч їй любові до тебе твоя
любов до неї? Чи вірний ти своїй матері?

По тобі лле криваві слези Україна, розля-
та на бойовищі страшної війни. Вона плаче за
мільйонами втрачених дітей і шукає живих, вірних
синів і дочок своїх, що гідно сповняють запові-
ти вірності Батьківщині. Наж до смерті, що готові
життя своє покласти за щастя, волю й славу
Вітчизни.

Чи є ти отим вірним сином чи дочкою Матері-
України, чи єднані в твоєму серці Віра, Надія
й Любов у єдиний Тризуб змагання за Волю Рідної
Землі?

Озирнись навколо себе. Де ти? Що це за чер-
воні цегляні будинки по селах, що це за незграб-
ні вози з величезними колесами, запряжені кінями,
схожими на великих корів? Де ти? На чужині. Але
чи став ти чужинцем для України? Чи не доржча
тобі твоя рідна низенька біла хатка від цих ви-

соких кам'яниць, чи не дорожчі наші веселі світлі храми Божі за ці напівтемні храми труни, які здебільшого будуються в Німеччині, чи не дорожче тобі все своє за все чуже, нехайби воно й золоте було.?

Озирнись навколо себе і спитай себе, чи правду я кажу.

Ідеш Друже в дальшу путь. Перепливаєш Ля-Манш, щоб опинитися на новій для тебе землі старої Великої Британії.

Це теж чужа земля, зовсім відмінна від України, але й відмінна від Німеччини. Ти її ані трохи не знаєш, входиш у родину англійських робітників, як невістка в родину свого чоловіка. Яка буде свекруха, добра чи зла, чи ти знаєш? Чуємо, що зустрічає вона нас добре, але поводитися буду з невісткою так, як твоя невістка буде робити. Всправедливу, культурну сім'ю входиш ти, але в сім'ю чужу, в яку тебе приймають не тому, що тебе полюбили, та й годі, на роботу тебе беруть, а підчас роботи своєю пильністю й поведінкою мавш ти не випросити, не купити, а тільки здобути, вибороти мусиш повагу а далі й любов до себе англійського народу, завоювати мусиш почесне місце серед англійців на чужій англійській землі.

Як це зробити? Як досягти цієї великої мети, що може дати тобі відносний спокій, щастя і багатство. Як це зробити? Як досягти цієї великої мети, що може дати тобі відносний спокій, щастя й добробут? Запам'ятай же собі ось що:

I/ Не забувай про свою дну Церкву, до якої ти належиш, люби її, шануй, як свою першу матір, і дбай про неї, де б ти не опинився.

бе послухають і створять разом з тобою церковну українську громаду. Пам'ятай що Українська Церква на чужині - перший твій заступник і порадник, який на раз тебе зрятує від небезпеки й погибелі.

2/ Не забувай ані на одну хвилину про Батьківщину - про Україну. Пам'ятай що вона для тебе живе, а ти живеш і повинен вважати за щастя жити для неї. Ти повинен її славити, її любити, їй допомагати.

Як славити? Вірністю своїй Вірі, своїм звичаєм, своїй мові. Англійці - релігійні люди, великі патріоти, народ, що глибоко шанує свої стародавні звичаї. І твоя непоша^{на} до твоєї віри, до твоїх звичаїв і до твоєї мови покриє в очах англійців ганьбою тебе і Україну, сином якої ти є. Бо англійці не випадково прийняли на роботу до себе прибалтійців і українців, і тому англійці будуть пильно придивлятися, які ті українці є. Чи шанують вони себе, свій народ, свою віру, свої звичаї? Як шануватимеш ці твої три святощі - віру, Україну і свою рідну мову - тим заслужиш пошану чужинців.

Як вшануєш, насамперед, на чужині Україну? Є д н і с' т ю. Не сварися з своїми братами по нації. Буть дружним в українській громаді. Завжди допоможи в першу чергу українцеві в біді, бо він, як і ти, на чужині і в першу чергу потребує допомоги. Не роби нівої різниці на тій підставі, що ти з Волині, а він з Галичини, що ти православний, а він греко - католик. Т о в о р о г и н а б п о д і л и л и к' о р д о н' а м и, а ти пам'ятай, що твої діди і прадіди вмирали за одну Батьківщину - Україну, і що в жилах усіх українців від Кавказу по Карпати тече одна кров - українська, а не лемківська, буковинська, галицька, київська, полтавська,

чи яка інша. Коли в словах, ділах і почуттях виконуватимеш святий закон загальноукраїнської єдності, то тим вшануєш і прославиш на чужині Україну.

Чим іще вшануєш на чужині Україну?

Чесність. Будь чесним з собою, з Богом і людьми. Дай волю голосові своєї совісти і слухай цього голосу. Коли твоя совість заперечує проти якогось вчинку, не роби того, чого робити не велить тобі твоя совість. Це є чесність з собою. Пам'ятай, що "Бог створив нас не на те, щоб ми неправді покорялись" /Шевченко/, а щоб ми були творцями і виконавцями правди Божої на цій грішній землі. Не бійся обстоювати правду перед неправдою, бо інакше не будеш чесним з собою і з Богом. Чесність з собою і з Богом неодмінно вимагає чесності з людьми. Будь чесним з кожною людиною, українцем чи чужинцем, - все одно. Якщо ти будеш добрий в однієї людиною, тому, що вона багата, і недобрий в іншої, тому що вона бідна, - це буде нечесно - не роби так. Якщо ти маєш змогу допомогти людині в біді, і не зробиш цього, - це буде нечесно, не йди цим шляхом. Якщо ти обманеш жінку чи дівчину, яка тобі повірить на слово, і покинеш її, - це буде нечесно, бережися від такого ганябного вчинку, бо він вічною плямою ляже на все твоє життя. Якщо ти посягнеш на чужу власність, - це буде нечесність, що створюється владійством, яким ти покриєш сором себе і той народ, до якого ти належиш! Будь достойним українцем, достойною людиною і ніколи не простягай руку до чужого майна. Буде ганьбою для тебе і для твого народу, коли тебе виженуть в Англії як владія. Будь чесним і в великому і в малому, і своєю чесністю ти вшануєш Україну, як достойний її син чи дочка.

Як іде вшануєм на чужині Україну?

П р а ц ь о в и т і с т ь . Ти ідеш до Англії на роботу. Виконуй доручену тобі працю ретельно, своєчасно, порядно. Щоб на фабриці, в копальні, на фермі знали, що тобі можна доручити найвідповідальнішу роботу, що на тебе можна зв'іритися, що ти є порядний, здібний, працюючий робітник. Не ухиляйся від роботи і не роби її абияк. Раз, два це пройде непоміченим, а на третій будеш мати великі неприємності, на тебе будуть дивитися, як на нікчемну людину, з якою не варто рахуватися, а навпаки, яку слід вигнати з роботи, як непотріб. Якщо будеш працюючим і уважним у роботі, то підіймешся крок по крокові у майстерності і будеш поважаною, забезпеченою, а то й заможною людиною.

В / Не забувай про свою рідну мову. Ти не побачиш свідомого англійця, який не розмовляв би в Індії, чи в Китаї, чи у Франції, чи в Бразилії своєю рідною англійською мовою. Чому ж англієць має бачити тебе, українця, який оббромив би себе, український народ і нашу Батьківщину тим, що забув, а неважив свою рідну, милу, прекрасну українську мову. Вивчай англійську мову, розмовляй з англійцями цією мовою, але серед своїх, українців, а тим більше в своїй сім'ї розмовляй тільки українською мовою; на Україні ти ніколи не забув би української мови, а на чужині ти її можеш забути, якщо прищипи свою совість, якщо втратиш любов до своєї Батьківщини. Намагайся створювати українські школи, а коли це неможливо, принаймні українські курси з фахових дисциплін, в історії України, української літератури, релігії, правил поведінки тощо. Організуй в осередках скупчення українців українські театри, хори, оркестри, бібліотеки, т-ва "Просвіта" і інші національно-громадські організації.

Організуї видання українських часописів, журналів. І у всьому, як найкоштовніший діамант, буде сяяти тобі, твоїм братям і сестрам по нації і цілому світові твоя рідна українська мова — цей гордий прапór українського народу. Народяться в тебе діти, далеко від Батьківщини, нехай перше слово, якого ти навчиш їх, буде українське слово, і нехай з уст твоїх навчаться вони рідної мови, нехай полюблять її, нехай повернуться у свій час на вільну Батьківщину не як чужаки-чужаниці, а як вірні рідні діти України, що знають свою мову, історію свого народу, свою літературу, свої звичаї. Пам'ятай, що ти і твої діти повинні не тільки зберегти й виховати ці прикмети в собі, а й здобути місце для вільного розвитку їх на Україні. Це і є твоє основне завдання, це і повинно бути основою метою твого життя, бо ти і твої діти повинні жити деякий час на чужині, а вдень і вночі бачити Україну і віддавати всі сили для щастя її.

4/ Не забувай про свої рідні звичаї. Звичаї наші виробилися впродовж тисяч років, вирости з своєї давнини, створилися відповідно до духу, вдачі, історії нашого народу. Наші звичаї виявляють обличчя нашого народу. Не гордуй цими звичаями, а питайся ними, як найціннішим національним українським надбанням. Відповідно до українських звичаїв справляй родини, хрестини, весілля, похорони. Відповідно до українських звичаїв святкуй Різдво, Великдень, Івана Купала, Андрія, запусти тощо. Не забувай про український одяг, про національний герб, про національний прапór, — скрізь і всюди вони повинні бути ознакою твоєї національної приналежності, твоєю гордістю і своєю славою, — тільки б ти ніколи не запламував їх своєю поведінкою.

Б/ Бережи свою родину, будь вірний їй у воєну, не зраджуй їй, бережи її честь. Знай, що сім'я - це твоя святиня, яку ніхто не повинен осквернити, а тим більше ти. Будь вірний своїй жінці, а жінка нехай буде вірна своєму чоловікові, виховуй своїх дітей у пошані до своїх батьків, до свого народу, до старших, до людини взагалі, до України, до своєї Церкви, як носія найдорожчої віри, найвищих і найчистіших ідеалів українського народу, як до найбільшої нашої національної святині. Дбай, щоб у твоїй сім'ї завжди була згода, любов, довіра, спокій і повага одне до одного.

Будь вірний усім тому, про що я тобі нагадую, і ти матимеш добре життя і здобудеш перемогу собі і Україні, не шкодуєш на збереження цієї вірності самого життя свого, бо для цього варто жити і вмерти.

О. др. Ф. П.

СЛОВО ДУШПАСТІРЯ ДІ ВСІХ, ЩО ВИЇЖДАЮТЬ
У ДОРОГУ

Виїжджаєте в дорогу. Перед вами чужина, незнаний вам край і люди. По дворічному побуті в таборі опуськаєте місце, в якому спільно жили зі своїми людьми, хоч може не з рідних міст та сіл, та з рідної землі, з якими ділили долю й недолу скитальщини. Нема кого вас ваших найближих - батьків та матерів, чи когось старшого з рідні, самі ви одні. Тому ж не благословлять вас на дорогу батьківські та матиновські руки, не подадуть науки, ні вказівок ті, що їхні серця горять до вас найсвятішою любов'ю. Ви здані на свій життєвий досвід та на свій розум. А досвід ваш ще не багатий, розум часто-густо не вповні практичний. Це цілком природне, бо ви в молодому віці.

В досвіді кількалітнього душпастирвання між вами в різних місцевостях Німеччини, розумію небезпеку, що може загрожувати вашим молодим душам у дальшому житті на чужині й уважаю конечним кинути кілька думок-прад, що стануть вам у пригоді в тій майбутності, яка стоїть тепер перед вами.

Побут на чужині, розумно проведений, дасть вам багато користей, потрібних у чужому світі. Навчіться що одної чужої, всесвітної мови, пізнаєте новий світ і нових людей, наберетеся нового життєвого досвіду. Але ж будете наріжні не на одну, часом і велику, небезпеку.

Передусім, держіться непохитно своєї Христової Віри, що в ній ви народились і зросли. Прийдеться вам жити між людьми різного віровизнання. Може зіткнетеся й з людьми, що взагалі не вірять в Ісуса Христа й не належать до його Церкви. Може найдуться на вашому життєвому шляху люди, що навіть намовляти вас будуть до відступства від вашої прадідівської віри. Відвертайтеся від таких людей! Хай не затираються перед очима ваших дум слова Божественного Спасителя : "Хто визнає мене перед людьми, того і Я визнаю перед Отцем моїм, що на небі, а хто виречеться мене перед людьми, того і Я виречуся перед Отцем моїм, що на небі".

Відступство від віри - це тяжкий гріх проти віри . Віра, що в ній ви народилися, в ній охрещені й виховані - це єдина віра Христа Спасителя. Це віра наших батьків, наших дідів і прадідів від наших князів св. св. Ольги й Володимира, що поширили Христову віру між нашим народом тисячу років тому. У цій вірі жив, її держався наш нарід цілими століттями. Вона рятувала його у найтяжчих хвилях його історії, коли східні дикі орди котилися по його землях і в руїни обертали все життя. Та віра держала непохитно, не давала падати духом бідним невільникам на турсько-татарських каторгах. Вона будила тугу за Батьківщиною, рідною Україною і розпалювала любов до неї, що виливалася в не вільницьких псалмах-молитвах: "Визволи, Боже, бідного невільника... на ясні зорі на тихі води, у край веселий, у мир хрещений". В обороні її зрошена рі-

дна земля святою кров'ю українських дітей. Вона освячена терпіннями й мученичою смертю непохитних її ісповідників від зарання нашої історії аж по тих, що є нашими сучасниками, наших владик, священників і всі тих наших рідних братів і сестер, що наїшли в Господа Всевишнього ту велику благодать стати в ряди його незломних визнавів і своїми муками й невинною кров'ю зродити посів для грядучих поколінь правдивої Христової віри і Церкви.

Тож Христова віра - найбільший скарб українського народу. Бережіть же цей святий скарб! Хай він буде для ваших душ найбільшою святістю і ніякій злочинній людській силі не дозволить її порушити, ні оплямкати.

У новому, чужому краю пізнаєте найбільш культурний нарід у світі, якого діти держа ться цієї самої Христової віри, що й ви. У них тільки інший обряд - латинський і мова в їхньому Богослуженні латинська. Та їхнє християнство те саме, що його прийняв з Візантії наш київський Великий князь Володимир Великий і що його ми всі визнаємо. Бо віра наша вселенська, тільки обряд наш східній, грецький чи візантійський. якщо зможете, поясніть усім, що будуть цікавитись вами, що ви так, як і вони, визнаєте ту саму Христову віру, тільки одна різниця між вами і ними. Вони держаться латинського обряду, а ми українського, що його звить і грецьким, і візантійським, і східнім обрядом.

Бережіть же свою віру, бо вона - велика благодать для вас з неба! Віра - це та Божа надприродня чеснота, що дає нам визнавати

правдою все те, що Господь Бог об'явив. Віра, це та надприродня сила, що наші душі лучить з небом. Віра - це Боже надприродне світло, що дає нам пізнання правд, об'явленим самим наймудрішим Богом.

Та заховати святу Христову віру цілою, непорочною у всьому житті, це велика Божа благодать, яку дає нам Господь й про яку Його просити треба. І ось вам друга порада - не занедбувати ніколи вашої щоденної християнської молитви. У житті кожному християнинові молитва конечно потрібна. Молитвою випрошують собі люди Божі благодаті, потрібні до добрих діл християнського життя, до перемоги над спокусами злом, до заховання душі чистої від гріхів. Так учить Христос про добру молитву: "Просіть, і дасться вам, шукайте, і знайдете, стукайте, і отвориться вам. Бо хто просить, тому дасться, хто шукає, той знаходить; а хто стукає, тому отвирать. Чи є у вас батько, що подасть своєму синові каменя, як він хліба проситиме у нього? Або якщо риби проситиме в нього, чи подасть йому гадуку? Тож, як ви, будши злі, потрапите робити добрі діла вашим дітям, - оскільки ж більше Отець ваш небесний подасть добра тим, хто просить в Нього". - Так учить про потребу й вагу молитви Божественний Спаситель Христос. І кожний мудрий і чесний християнин повинен щодня рано й увечері звертати своє серце молитвою до Бога. Свої щоденні заняття повинен упорядкувати так, щоб завжди мати час на відмовлення усіх ранніх і

вечірніх християнських молитов.

Не знати, в яких умовах прийдеться вам працювати. Певним є, що це в одному місці буде вас жити більше осіб. Спробуйте в таких збірних місцях впровадити спільні молитви, хочби тільки час до часу. Не соромтеся відмовляти християнські молитов разом. Це гарний звичай спільної молитви, впровадженій у Христовій церкві від перших днів її історії першою християнською громадою в Брусселімі. І до такої молитви заохочував Христос своїх учнів та запевняв їх, що: "Де двоє або троє з вас буде зібрано разом, там і Я буду між ними", Спільна молитва піддержить і скріпить у ваших душах дух молитви й ревности в добрих ділах. Такий звичай може тільки збуджувати чужинців, між якими вам доведеться жити й працювати. Спільні молитви навчать їх цінити вас і по християнськи любити й у потребі допомагати вам. Гарний це звичай - клякати до молитви, зложити руки на грудях і побожно та широко молитись, а перед молитвою і по молитві зробити три рази знак Хреста. Коли ж хто буде в дорозі або в таких умовинах, що так помолитись не зможе, то знайте, що молитися можна всюди і завжди. Бо ж молитва - це піднесення душі до Бога, а підносити серце й душу до Бога чи то розмовляти з Богом, Пречистою дівою марією і всіми святими можна завжди і всюди. Можна молитися і підчас праці, і в дорозі, і навіть, коли нема як інакше, то й у ліжку. Бо ж молимося завжди стільки, скільки разів думаємо про Бога, бажаємо Його допомоги, хочемо Йому служити або постановляємо йти дорогою Божих Заповідей до вічного спасіння. Така, однак, молитва принагідна тільки у випадках konieczности і заступає щоденні молитви, що їх кожна розумна й благородна

людина відмовляє що ранку й що вечора.

У неділі й свята вислухайте служби Божої, і як це можливо, також духової науки. Усі християни, що прийшли до вживання розуму, зобов'язані під тяжким гріхом бути в неділі й свята на цілій службі Божій. У вашому положенні може бути часто так, що не буде змоги бути в неділю чи свята у церкві. Якщо це буде неможливо, якщо це буде дуже тяжко, то в таких випадках не грішить ніхто, якщо цього важливого обов'язку не сповнить. Не можна вислухати служби Божої, то треба все ж цей святый день свято-ному провести. Треба в такий день більше і ліпше помолитися, пам'ятаючи про те, що це - святочний день, а якщо можливо, то з товаришами співати релігійні, побожні пісні, чи спільно у голос помолитися. А вже дуже вважати треба на те, щоб у такі святочні дні більше, ніж в робочі дні, стеретися всякого гріха і додержувати Божих заповідей.

Може, не матимете змоги відзначати своїх свят муситимете навіть великі наші свята працювати, бож західня Церква святкує свята по своєму календарю. Тоді гріха не будете мати, що не святкуватимете своїх свят. Не забувайте, однак, і під час праці піднести ваші серця до Бога, згадайте свою церкву у вашій рідній місцевості, своїх близьких, що zostалися на Батьківщині, та помоліться за них.

Це певна річ, що праця в свята буде для багатьох тяжким хрестом. Та знайте, що немає кращого способу служити Богові, як зносити терпеливо хрести-терпіння у житті. У терпіннях пам'ятайте слово Господньої молитви і повторюйте їх час до часу: "Хай буде воля Твоя". Вони дадуть потіху

вашим душам і силу та Божу благодать бути твердими у життєвих пробах.

Як будете мати змогу, не занедбуйте сповідатися і причащатися, навіть кілька разів на рік. У цих св. Тайнах дасть вам Господь благодать додержувати Божих заповідей та стерегтися гріхів. При Божій помочі зможете і зумієте поконати всякі спокуси до гріха й до зла. Будете жити праведно, як повинна жити Божа дитина, християнин, чесна, благородна і добра людина. Не забувайте, що остаточна ціль нашого земного життя - це спасіння нашої душі. Так учить нас Христос: "Який хосен чоловікові, якщо б увесь світ придбав, а душу погубив навіки?" Бережіться гріха! І корінь і початок усякого гріха є потрійного джерела походить. На них вказує Христос словами: "Все зло, що в світі, це похиття тіла, похиття очей і гордість життєва". У хвилях спокус згадайте ці Христові перестороги. Вони захоронять ваші молоді душі перед похиттям тіла, знищать у зародку і цю другу похиття очей, що є ласкоти зроджена вінчається на всяких крадіжках, і захищать вас від третьої похоти - гордості, що є початком усякого гріха. Дуже небезпечним гріхом є п'янство. Скільки зла морального й фізичного спричинив цей поганий між поганими наліг у нашому народі! Бережіться його в кожній хвилині вашого життя - у день та вночі, і захищайте себе перед багатьма гіршими наслідками цього понижуючого людської гідності налогу й тяжкого ворога здоров'я тіла. А це в нашому теперішньому положенні важніше, ніж бутколі. Вам цього дуже треба, щоб люди, між якими житимете й працюватимете

те, вас шанували та цінили вашу роботу, чи службу. Хай чужинці знають, що ви люди чесні, побожні, що додержуєте дане слово й вмієте сподняти прийняті на себе обов'язки.

Останні думки, кинені на ваш шлях у далеку чужину: Не забувайте, що ви діти одного великого й славного народу. Хай і тинь не впаде у ваші серця якогось роздору, непорозумінь, поділу. Одна й та сама батьківщина, ненька-Україна, наша рідна, спільна земля, а ми - її діти. Ми не маємо про що сваритися чи ділитися. Усіх нас єднає Христос - Спаситель, що за всіх пролив Свою Кров Найсвятішу і всіх нас хоче спасти й до всіх нас кличе: "По тім вас пізнають, що ви мої учні, якщо любов буде мати між собою". Любіть же його служіть йому вірно, пізнаєте його святу науку та держіться його святого закону! Усіх нас єднає наша спільна много страдална мати Україна, що кличе до нас словами народнього пророка: "Обніміте, брати мої, найменшого брата! Нехай мати усміхнеться, заплакана мати". Своєю поведінкою, своєю прцею, обов'язковістю, чесністю, цілим своїм життям голосіть славу великого українського народу!

СІЛА І ОБОВ'ЯЗКИ ЖІНКИ

Національний дух будуватиме фортеці свого захисту і оборони. Народ охороняє свої спадщини. На бойовищах падають сини народу, приносячи себе в жертву за свій наріж і його славу. Вони не дають ворогові підступити до серця Нації, не дають пробити це серце зневажливи́ми смисом або отруїти його страшною отрутою. На бойовищах Духа стоїть наука, інженерство, література, стоїть мова в боях з ворогами Нації, в боях за її волю і славу.

Але сила безсила і розум нерозумний, якщо вони бездушні. А бездушні вони тоді, коли ними не керують віра вірність і любов. Якщо сини і дочки народу не мають в собі віри вірності й любові, то їхня сила не буде, а руйнує Націю, так само як і їхній розум.

Відки ж ти береш, друже, віру, вірність і любов? З книжок? З університетів? Так, багато можеш взяти й звідти. Але то є придбане, і тому некривке. То штучно придбане. Ти повинен взяти ці основні прикмети твого життя від тієї, від кого зродилося саме твоє життя - від м а т е р і. З молоком матері повинен ти брати віру, вірність і любов. З її уст повинен ти оприйняти першу науку про це. В її обіймах повинен ти дати святу присягу бути готовим кожної хвилини віддати життя своє за Бога і Україну. Її рука має благословити тебе на жертвенні подвиги за Рідний Край, його щастя і розквіт.

Якщо ти одружений, вірна рука жінки підтримує тебе в твоїх ваганнях, що мучать тебе у тяжких змаганнях з неправдою світу. Втоmlений, зраджений, скривджений, безневинно ображений, приходиш ти в свою родину, і тепле слово твоєї вірної дружини, ласкавий погляд її розганяє над тобою хмари, щоб скріпити тебе в боротьбі. Хіба не так? А чому так?

Бо жінці дано у володіння джерело сили і краси людини і народу, - природне почуття віри, вірності і любови.

В цьому сила і обов'язки жінки, як людини, матері і дружини.

Жінки! Матері, дружини, дівчата! Чи усвідомлюєте ви, якою силою наділено вас? Чи розумієте ви, які обов'язки стоять перед вами володарками цієї великої сили? Яка відповідальність лежить на вас перед Українським народом, цим борцем-мучеником за свою волю і незалежність?

"Хто володіє серцями жінок, той володіє серцем народу", - сказав один мудрий чоловік. Бо в тих серцях зберігаються три великі скарби народу: віра, вірність і любов.

В І Р А : Жінко, розпали на всю силу в собі і полум'я віри. Так, щоб не тільки тобі вистачило її, а і багатьом-багатьом іншим. Хто впав під діями його силою твоєї віри, всели її в ослабленого. Нехай він чепохитливо вірує разом з тобою.

Віруй , і нехай вірують всі навколо тебе, що правди нашої ніяка сила в світі не переможе, і що сила Правди нашої саме тоді перемагає, коли, здається, всі сили невольної брехні, обмані і злоби готові ось-ось задушити її. Віруй і повною рукою сій навколо себе палку могутню віру, що правда не оселяється в людині лише тому, що та людина є багата, чи лише тому, що вона є бідна, що не має правди буржуазної чи правди пролетарської, що немає правди сьогоднішньої, вчорашньої чи завтрашньої, а є єдина Правда, - Правда нашої України.

Віруй, і нехай, як ясне світло, віра твоя освітлює життєвий шлях тобі і твоїй родині, яку ти виховуєш, віра в силу і вільного духа України. Нехай твій син, твоя дочка і твій чоловік вірують і визнають перед своєю совістю, перед своїм народом, і перед усім світом свою віру в невмиручість України в серцях, думках і діях нашого народу. З дитинства, від народження викохуй, вирощуй в серцях твого сина і доньки святу віру в те, що княжа Україна Святого і Рівноапостольного просвітителя нашого народу Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха, що гетьманська Україна Богдана Хмельницького, Петра Дорошенка, Івана Мазепи, що Україна, яка воскресла за часів визвольних змагань 1917-1923 рр. - це лише тінь, лише прообраз могутності Самостійної Соборної Української Держави. З молоком своїм впоюй дітям своїм почуття щастя, що вони належать до української сім'ї. З молоком своїм впоюй дитині своїй віру святість і непорушність

своїй родині, віру в авторитет своїх батька та матері і пошану до їх авторитету; віру в те що лише міцна, як мур, родина, пошана до старших, згода в семействі, мир і тишина в ньому, дає справжнє щастя людині і цілому народові, до якого та людина належить.

В І Р Н І С Т Ь : Жінко, виховуй у собі, в своїх дітях, зміцнюй у своєму чоловікові почуття вірності. Нехай це буде безмежна вірність Богові і Україні. Щоб твої діти, ти сама і твій чоловік не завагалися стати на захист своєї правди проти всіх і всяких її ворогів, навіть якби довелось вмерти за неї. Виховуй з дитинства в серцях твоїх синів і дочок вірність заповідям божим у неухильному, повсякчасному і побожному виконуванні їх. Щоб були в пошані християнські свята, які встановила свята Церква. Щоб кожної неділі і кожного свята уся сім'я була в церкві, щоб ви читали свята писмо і жили за його наукою, щоб святковий день не працювали по буденному, а щоб по-святковому провадили його, присвятивши свята й неділі вищим релігійним і взагалі духовим інтересам, і щоб ці дні ні в якому разі не були днями морального розкладу: розпусти, пиятики, карт, морально брудних вистав тощо. Щоб пошана до батька і матері була законом у твоїй сім'ї. Щоб разом із цим усі члени твоєї сім'ї шанували старших. Поперше, мусять бути пошана до старших віком. Несчастий той народ який не шанує старших віком людей, людей, що самими своїми життями заслужили цю повагу до себе: своїми стражданнями, своїм тяжким життєвим досвідом, своєю опікою над молодшими, своєю відданістю молодому поколінню. Подруге, мусять бути пошана до керівників. Тільки темні, несвідомі

люди не шанують, вічно в чомусь підозрівають своїх керівників, вічно їм не довіряють, часто тільки тому, що вони свої, а не чужинці. Нація, яка не доросла до пошани й довір'я до своїх провідників, нація, яка не доросла до почуття потреби скрізь і всюди в національному і громадському житті мати своїх і тільки своїх керівників, така нація стане на свої власні ноги тільки після того, коли позбудеться цієї своєї дитячої хвороби. Дбай, щоб члени твоєї родини, як і цілий наш народ, виявили свою зрілість у пошані до своїх провідників. Потреть, мусить бути пошана до української національної честі, до нашого національного імені. Щоб ти і твоя сім'я скрізь і завжди стояли в обороні честі українського національного імені проти всіх і всякого, хто хотів би цю честь плямувати, - байдуже, свій чи чужий. Навіть, коли хтось або щось д... до того плямування привід, краще поправити справу своїми силами, ніж виносити сміття з хати. Бо то може бути лише плямування вчинків окремих українців чи, навіть, окремих груп а ніколи - цілої нації, ніколи святого імені України. Щоб ніхто з членів твоєї сім'ї не був цю ні в прямому, ні в переносному розумінні цього слова. Не вбив, боронь Боже, нікого ні ділом, ні словом, не продав нікого, не донесив на нікого, не насміхався ні з кого, не сварився, та ще й брудною лайкою ні з ким, і тим не убивав і не ранив нікого ні ділом, ні словом, - бо словом іноді можна поранити, а той убити, швидше, ніж ділом. Убивати себе й інших можна також і тим, що людина не береже даного їй Богом здоров'я,

нищить його, безрозсудним життям пускає здо-
рова на вітер і тим поповнює самогубство, ко-
ли не береже здоров'я інших, скажімо, здоров'я
батька, матері, брата чи сестри і т.д.; то пос-
тупово убиває інших, тобто, теж стає убивцею.
Треба, щоб у твоїй родині усі берегли здоров'я,
спокій, добробут одне - одного - дбати одне про
одного, підтримували одне одного матеріально і
морально, не драгували одне одного, заступалися
одне за одного. Щоб не було у тебе і в твоїй ро-
дині страшного гріха перелюбу. Памятай, що ти
жінка, і головною чеснотою твоєю має бути жіноча
порядність і чистота. І від твоєї чистоти зале-
жить чистота твоєї родини, якщо вона вже у тебе
є, і чистота майбутньої твоєї родини, якщо ти
ще дівчина. Бережи свою жіночу чи дівочу честь,
бо тобі вона повинна бути безцінно дорога, тим
більше, що це не тільки твоя честь, а й честь ці-
лої української нації. Знайдеться багато охочих
постоптати твою честь, вкрити тебе неславою. Бере-
жися цього, як вогню. Раз упадеш, трудно буде
тобі встати, всякий швидше притопче тебе, ніж
підійме, швидше осудить, ніж виправдає, швидше
несміється, ніж пожаліє. Гірко жалувати будеш,
як впадеш у грязь перелюбу, але буде пізно. Бе-
режися цього гріха, як вогню. Та й чесний муж-
чина не спокусить тебе на цей гріх, а від нечесно-
го можеш сподіватися і найгіршого, - пропадеш
тоді на віки, згинеш духово й тілесно. Тільки в
законному чесному шлюбі може бути світле і ра-
дісне повноцінне співжиття чоловічини з жінкою,
- памятай про це і іншим накажи. А тому, жінко,
виховуй у своїх дітях почуття моральної чистоти
у відносинах чоловічини з жінкою, почуття поваги до
жіночої честі, до дівочої чистоти, у твоїх синах
і в твоєму чоловікові виховуй, підтримуй, розви-

рай почуття лицарського, благородного ставлення до жінки. Виховуй жінко, у твоїй родині почуття чесноти.

Щоб ніхто в родині твоїй не був злодієм, не осоромив себе, свою сім'ю і свій народ гріхом злодійства, не взяв таємно чужого, не пограбував явно і жидосилом нікого, не взяв чужого обманом або хитрощами, не втаїв знайденого, не присвоїв заробленої іншою людиною праці, не ледарював, замість працювати, одержуючи за роботу платню, бо хто одержує платню, а діла не робить, той теж є злодій, бо він незаконно присвоює, краде чужі гроші.

Виховуй, жінко, в своїй родині почуття правдивості і витриманості. Коли ворог не може нас перемогти у відкритому чесному бою, він намагасться нас розколоти з середини, а для цього шукає серед нас людей, здатних на доноси та наклепи, спокушуючи слабших духом серед нас різними обіцянками, купуючи. Тих, хто не має розвиненого почуття честі і людської гідності та обов'язку перед Богом і народом. Нехай таких зрадників, дощиків і наклепників не буде серед Українців, але, якщо вони є, ти не будь серед них, і виховуй свою родину так, щоб кожний член родини твоєї десятою дорогою обминав той страшний чорний шлях зради, доносів і наклепів.

Іноді люди зводять доносами і наклепами особисті рахунки один з одним, за якусь дрібну образу готові в ложці води втопити брата свого. Не падай так низько і виховай родину твою так, щоб вона була далека від цього. Краще нехай стримається, діставши образу і в гідний спосіб полагоди́ть справу, - тоді

напевно переможе, бо скотившиюь на шлях зведення рахунків способом доносів і наклепів, далеко нижче впаде від від свого кривдника, і буде переможений, бо народ ніколи його не помиравдає.

Виховай, жінко, свою родину так, щоб ніхто в ній не заздрив на добробут і багатство інших.

Навчи свою родину, що душа в мізіян разів дорожча за всі багатства світу, на які вона може позаздрити і себе тим погубити, бо заздрість - початок розпусти, злодійства, розбрату, ненависти і багатьох інших тяжких гріхів.

Ти повинна виховувати в своїй родині почуття вірності Україні. Про обовязки до Рідного Краю вже не мало сказано в цій статті, але звертаю твою увагу саме на почуття вірності. Користаючись з обставин, будуть тебе спокушати порушити вірність Україні; це будуть робити або твої національні вороги, що з тієї чи іншої причини опинилися серед робітників, належачи до інших націй, або твої ж таки "землячки", що зрадили українську національну справу і стали на ворожий шлях.

Бути вірною Україні - значить ні від кого не крити, а, навпаки, одверто визнавати, що ти є українка.

Бути вірною Україні - значить скрізь ставати в оборону української справи, українського імені, українського народу..

Бути вірною Україні - значить гідно, чесно, порядно поводити себе на чужині.

Бути вірною Україні - значить створювати українські культурно - освітні товариства на чужині, театри, співочі гурми, жіночі організації тощо.

Бути вірною Україні - значить шанувати національну гідність, національні святощі інших народів.

Бути вірною Україні - значить зберігати єдність, як у твоїй маленькій родині, тау і в твоїй великій національній українській сім'ї.

Бути вірною Україні - значить не роздирати українську спільноту чварами, доносами, не принижувати один одного в очах свого суспільства і чужинців.

Бути вірною Україні - значить бути вірною її мові, її звичаям.

Отже, жінко, виховуй у своїй родині велике і святе почуття вірності Україні і памятай, що бути вірною Україні - значить щиро невідкупно любити її і виявляти цю любов не тільки словом, а головне, ділом на кожному кроці.

Б Ю Б О В : Жінко, ти краде від чоловіків знаєш, що любов найсильніше проявляється в вірі і вірності. Виховай у своїй родині віру і вірність на ґрунті чистої, як джерельна вода, любови до Бога і України. Памятай лише, що любов не тільки не має сили, а й не живе без єдності, бо "в єдності сила народу", як співаємо ми українці. Немає там любови, де борються українці, греко-католики і українці - православні поміж собою, - адже можна поважати те і друге віровизнання і жити в любові.

Немає там любови, де борються так звані "західняки" і так звані "східняк", адже схід захід, південь і північ є на території кожен і країни, але це не є ніякою причиною до створення боротьби.

Немає там любови, де борються стара еміґрація і нова еміґрація, - адже і ті й другі

є страдниками за спільну національну ідею, і не може бути й мови про якусь ворожнечу на цьому ґрунті.

Виховуй, жінко, своїх синів і дочок на ґрунті справжньої любови, що виявлялася у діях, спрямованих до єдності. А любов до своєї віри, до своїх звичаїв, до своєї пісні, до свого одягу повинна бути виявом цього глибокого відчуття єдності, що є нині прапором нашої остаточної перемоги.

Жінко, пам'ятай, що ти, і лише ти, є справжнє джерело виховання українського народу для досягнення ним волі, щастя і перемоги.

х х х

МОЛОДЬ І УКРАЇНА

~~Слава~~ тому,
Хто ніколи не може умерти,
Хто народжений землею своєю
Воскресить !

Леонід Полтава.

Народ, що має здорову, ідейну, свідому своїх завдань молодь, - ніколи не буде упокорений. Розуміючи це, загарбники України всіх мастей намагалися і намагаються розкласти, отроїти нашу молодь, щоб опісля її опанувати. Хто лише з "визволителів" не приходив на Україну, кожен добре розумів, що коли не запряже молодь до свого воза, то годі буде йому їхати по чужому краї. Кожен окупант розкладав і розкладає молодь для того, щоб розтиснути український п'ястук, який міцно тримає нашу національну ідею - здобуття Української Держави.

Століттями нищили наші вороги українську культуру, щоб цим самим умертвити українську націю. Але домогтися цього вони не змогли. Українська молодь ніколи не втрачала почуття любови до свого рідного, до своєї землі, до своїх звичаїв, до своєї пісні, - до всього того, що увійшло в кров і плоть нашого народу. Тим то, "визволителів" наших особливо турбувало питання денационалізації нашої молоді. І вороги добилися деяких успіхів.

Частина нашої молоді піддалася, не знесла переслідувань, тортур, тюрем та заслань. Вона пішла на службу ворогові. Але свідомо, краща частина української молоді з покоління в покоління передає ентузіазм боротьби за досягнення своєї мети. Ідея свободи народам і свободи людині не згасала в серцях молоді: Вона завжди була рушійною силою у визвольних змаганнях.

Друга світова війна розірвала залізні кордони, штучно створені між українськими землями, і молодь різних частин України, вперше зустрівшись, гордо піднесла прапор боротьби за соборність, незалежність і самостійність свого Краю. Передова частина нашої молоді, глибоко розуміючи слова Лесі Українки: "Хто визволить сам, той вільним буде, хто визволить когось - у неволю візьме" - створила Українську Повстанську Армію і звела смертний бій з бунатним і червоним імперіалізмом.

Український народ гордий з того, що його молодь перша серед молоді поневолених народів розпочала збройну боротьбу з окупантами. Цим самим український народ на цілий світ засвідчив свою волю бути господарем своєї землі, збройно запротестував проти поневолення, вирішив сам, власними силами вибороти собі Самостійну Соборну Державу.

Розбомблений і здушений залізними кліщами альянтів завалився Третій Райх - гітлерівська Німеччина. Широко розчинилися ворота концотраційних таборів і вийшли на волю тисячі напівмертвих українських в'язнів націонал-соціалізму. Але не зіткнув на повні груди наш Край. Нова навала зі Сходу обрушилася на кучеряві

міста і села України. І знову зойки розстрілюваних, і знову дим і смерть...

Понад два роки минуло від дня капітуляції Німеччини. Понад два роки лютує на наших землях новий окупант. Але невгнута стоїть Українська Повстанська Армія, підставляючи свої груди ударам ворогів.

І от сьогодні на наших землях три мілітарні потуги уклали між собою страшну змову. Три держави - Советський Союз, Польща і Чехословаччина - заключили між собою договір, щоб розчавити, стерти з лиця землі ненависний їм український визвольний рух. Літаки і танки, гармати і скоростріли, полки і дивізії вирішили вони послати проти наших братів-героїв, проти української молоді, яка залишилася в Краю, щоб до кінця битися за свої святі ідеали.

Так, окупанти вирішили раз на все позбутися страшного свого противника - Української Повстанської Армії. Це, згідно з планами гнобителів України, має бути останнім ударом після тих масових виселень, арештів, переслідувань і терору, що впали на гблови наших найближчих, які залишилися віч-навіч з окупантами. Це має бути, на думку загарбників, остаточним ударом по душі українського народу, позбавленого своєї Церкви, своїх священників, своєї інтелігенції. Це має бути, мислять собі наші вороги, смертельним і останнім боєм з героїчною українською молоддю, яку не подалося розкласти отруєю пропаганди, яку не вдалося заманити в пастку привабою амнесії, яка не піддалася на лаківство нещасне - по-зірно спокійне животіння під червоним чоботом.

Українська молодь, що в наслідок воєнної хуртовини опинилася за "залізною заслоню", не вкинулася в зневіру. Два роки на чужині не пустила вона за вітром, не змарнувала в неробстві. Наша молодь зуміла підкувати себе за цей час теоретичними і практичними знаннями, спромоглася здобути повагу й признання від чужинців, як сумлінні робітники, здібні фахівці, чесні й порядні люди.

Сьогодні наша емігрантська молодь стоїть на порозі нового життя. Перед нею стеляться широкі дороги - в заокеанський світ, у Бельгію, Францію, Англію. Вона готова до цього нового етапу свого життя. Праця її не страшиться. Мотиком й лопатом пробиватиме вона собі дорогу далі.

Але зір її спрямований на Схід. Вона пильно дивиться туди, де в нерівному бою зі стократ сильнішим ворогом кривавляться брати й сестри - найбільші герої й героїні, яких будь коли зроджувала українська нація. Еміграційна молодь з холодної чужини, затамувавши подих, зціпивши зуби, дивиться на нечуваний змаг своїх братів - богатирів з чорними драконами реакції, змаг Духа і Матерії, боротьбу радісного, світлого ідеалізму і похмурого, захланного матеріалізму.

Широкими просторами чужини відділена від Батьківщини, українська еміграційна молодь вірить в незнищимість української нації. Вона бо, нація наша, не згинула в татарській навалі, вона перетривала століття московської і польської окупації, вона не раз страдала Сходом Європи у потужних поривах до волі

й незалежності. Українська еміграційна молодь вірить також у світові справедливості, що зрештою мусить затримувати, вірить, що зло і неправда на нашій славній Україні зникнуть, і запаує Правда, наша одна і неподільна - Українська Правда. Українська молодь непохитно вірить, що на зміну ночі прийде ясний і погожий ранок нашого Визволення, коли народ гідно вшанує тих своїх лицарів, які тіло й душу свою поклали на вітер Вітчизни.

х

х

х

ЗНАЙ ІСТОРІЮ І ЛІТЕРАТУРУ СВОГО НАРОДУ !

Восьме сторіччя по Христі закарбувало в історії земної кулі виникнення держави слов'янських племен, що жили на узбережжях Дніпра й Дністра. Держава ця мала на ім'я Русь-Україна. Її мешканці приписували людині елемент вічності, вірили в позагробове життя. Найвищу силу добачали вони в сонці, називаючи його Дажбогом. Центром цієї держави було місто Київ, яким володів великий князь, зверхник інших князів. Тоді і слава і сила українська лунала в степах, а наших предків панила могутність.

Через сторіччя край цей прийняв християнство. Тале лише віра змінилася у цю пору. Конечність письма викликала його появу і чорні значки зачаровували на пергамені силу ростоучої могутности держави. В них втілювалася любов, що єднала велику спільноту, впливався гін до величі надзёмськості, позначався вплив сусідніх велетнів - Греції, що стояла на березку світової ультури, Індії, що славні своєю склонністю до тасмничости, до нескопного розумом.

Одинадцате сторіччя застає нашу державу в найбільшому розквіті культури. Час цей, що тривав іще одне сторіччя, носить ім'я нашої "золотої доби". Київська княжа столиця є в тому часі рівнорадною з королівськими і цісарськими. Дочка нашого князя сідає на троні Франції, візантійський цісар хоче одружитися з нашою княгинєю. Наше письменство того

часу перевищує сучасне йому письменство Європи. Захована до сьогодні поема з 12 сторіччя "Слово о полку Ігоревім" дивує критиків, як міг повстати в таку ранню пору такий високо мистецький твір. Раніше, як в інших державах Європи, повстає на наших землях спроба укладення кодексу права, так звана "Руська Правда". Життя в Русі-Україні було характерне браком гніту й визиску.

Рік 1240 започаткував цілковиту зміну в нашому житті. Зруйнування татарами Київів зупиняє розвиток Київської держави. Культурний центр переноситься до Галича. Залишаються ті самі форми життя організму того самого народу, але вже в імях Галицько-Волинської держави. В тому ж часі зароджується на півночі ворожа нам держава слов'янсько-монгольських племен, яка перебирає наше старе імя, називаючи себе Великою Руссю /теперішня Росія/. В 1340 р. польський король забирає наші землі. Починається лихоліття. Але втрата самостійності не заглушила почуття народності. Нарід, поділений кордонами загарбників, залишився на далі одним організмом.

Час лихоліття, що почався з 13 ст., не сприяє розвитку письменства. Повітають натомість мистецькі твори слова, переховувані в пам'яті народу. В них влита туга за минулим, скарга на загарбників, а від часу виникнення козацтва /15 ст./ гордість, лицарськість. З цієї народньої творчості на спеціальну увагу заслуговують народні думи, які плекають кращі традиції нашого народу, проповідують високі ідеали вільності і лицарськості.

У 18 ст. на заході Європи вибухають революції, і вона змінює своє обличчя. Так звана

"весна народів" має свій вплив і на наші землі. В 1798 р. виходить друком перший більшого розміру твір "Енїчя" І. Котляревського. Він відроджує наше духове життя. Появляється багато інших творів наших мистців пера, навіяних високою любов'ю до свого народу. Найвищим виразом нашого відродження є невмирущий "Кобзар" - Шевченка.

Тарас Шевченко /1814-1861/ змалку чув стародавні думи про славні героїчні походи козаків, про велич України. Він був живим свідком того, як гнобила його рідний край Московщина. Не в похід за свободу, а в царські салдати йшов квіт народу.

І чути було кризь їх пісні тугу за тим, що було колись, чути було ридання над тим, що є. І збагнув Шевченко у своєму серці єдність того, що було і що мусить проявити своє існування у майбутньому. І дав він у своєму слові вираз чуття краси, конфлікту краси й дійсності, дав дороговказ до Сонця. Все майбутнє в'яжеється у його понятті із монументом минулого. Майбутня держава - "своя хата", це не мрія, а продовження дійсності з перед віків. Козацька кров - "чиста і свята" мусить відновитися в нашому народі.

Усі модерні напрями, що появляються в Європі, мають свій відгомін у нашій літературі, яка при цьому носить чисто національний характер.

Нові шляхи започатковує в нашому мистецтві І. Франко. Є він побіч Шевченка другим велетнем у нашій духовій житті. Зого постать відчинила шлях до 20 сторіччя - великого царства суперечностей: матеріалістичного й ідеалістичного світоглядів. Оце 20 сторіччя має свою мову - насичення емоційністю слова, розкривання широких обидів усіх ділянок людського життя, вицікування великого моменту, в якому зародиться велике майбутнє.

На прграниці старого й нового - дев'ятого й двадцятого сторіч - новий світ слова відкриває в нашій літературі Леся Українка, найбільша наша претеса, що вводить у царство нашого мистецтва широкий світ нових ідей.

Прекрасний у своїй творчості М. Коцюбинський, який ставить людину як один із інструментів великої симфонії природи, який розкриває найвищий щабель здійснення "земного царства" і вважає гідним людства інше - світ ідеалізму.

В лавіні большевицької революції згинули тисячі й тисячі визначних особистостей. Та незнищимий український народ підносить ві своїх надрів чимраз нових великих мистців слова, які кидають світло правди на пекло, що запанувало на землі, які вживають до розриву із Москвою. Вони віщують Україні майбутнє, знаменне не лише свободою, а й великою ролею в світі. Вони називають Україну колискою майбутнього ренесансу Європи й Азії. Мистці оці втрачають життя на жертівнику найвищих ідеалів. Але на їх місця не жахаються явитися інші.

І. В.

ПРО НАШ МАЙБУТНІЙ ПОВУТ

Уперше в історії зустрічаємося широкою масою з представниками наймогутніших західних народів - з англійцями, американцями, французами. Хочу підкреслити: виступаємо власне широкою масою, що охоплює всі прошарки нашої суспільності, від селянина до висококваліфікованого інтелігента. Як повну національну групу, як своєрідний перекрій народу мали змогу обсервувати нас представники західних народів, але самі лише представники. Вдається нам що зустріч ця випала для нас не найгірше, очевидно й не найкраще. В уявному разі, в порівнянні з іншими народами, що живуть на вигнанні разом з нами, ми не найгірші й не пасемо останніх.

Випочаткований виїзд на праці до Англії створив інакшу ситуацію. Тим разом будемо мати змогу зустрінутися з загальноанглійського народу на його власній землі. Український робітник зустрінеється з англійським робітником, селянин - з селянином, ремісник - з ремісником, кваліфікований фахівець - з фахівцем. Усі вони будуть зустрічатися в першу чергу при праці, на одному лані, при одному стійку, в одному варстаті. Отже цілий англійський народ буде обсервувати й пізнавати нас безпосередньо, буде виробляти собі про нас свою думку. Коли говорю

"про нас" то думаю не лише про тих, що будуть в Англії, але про цілий український нарід. З другої ж сторони, ті що виїдуть, будуть мати змогу пізнати безпосередньо англійський нарід та ціле його життя. Це мусимо собі якнайшніше освідомити вже перед нашим виїздом.

Про одно мусимо постійно пам'ятати: ми - не сезонні робітники, не заробіткова еміграція, а е м і г р а ц і я п о л і т и ч н а, що має перед собою ясно окреслені завдання. І так нас будуть розцінювати. А коли б навіть і пробували нас інакше трактувати, то ми мусимо переконати наше оточення, що ми в дійсності такими є. Зробити це зможемо в першу чергу нашою поведінкою, нашими ділами, а також нашою розяснювальною роботою. На нас лежить велика відповідальність гідної репрезентації українського народу та його державницьких змагань.

При кожній нагоді мусимо ми вияснювати і підкреслювати політичний характер нашої еміграції, освідомлювати англійців про нашу боротьбу, про наші державницькі традиції. Нашого виразно протибольшевицького наставлення нема потреби приховувати. Англійський нарід мусить раз на завжди зрозуміти те, що на сході Європи не буде ніколи порядку й спокою без такого чинника як український нарід та його держава. Англійський нарід мусить за нашим посередництвом пізнати, на рещті, справжнє обличчя большевицтву і разом тим ролю українського народу, що став забором - оборонним муром перед наступом цієї дичі на цілу Європу.

Тим заборолом була Україна від початку повстання большевицького молоха і є ним по сьогоднішній день. Годі перечисляти всі політичні моменти, пов'язані з нашою боротьбою та державницькою традицією, на які ми повинні звернути увагу Англіїців і зацікавити їх ними. Кожний з нас мусить постаратися відповідно до навкілля і обставин - зробити все можливе, щоб зацікавити англійський загаль з нашими політично-державницькими змаганнями тепер і в минулому.

Цього, однак, не вистачить для того, щоб зробили ми добре враження на англійський загаль. Англіїці мусять переконатися на ділі, що ми нарід справді здібний до творення власного державного життя, що ми нарід культурний, працьовитий, чесний, вдібний. Англіїці дивляться на нас холодно й тверезо. Запал, жертвенність, розмах, ідеалізм вони може й оцінять, але в першу чергу вони будуть дивитися, чи ми здатні й підготовані до щоденної творчої роботи. Вони будуть вивчати й розвідувати скільки у нас фахівців, які наші робітники, як ми вміємо організувати працю, чи ми витривалі в праці, чи вміємо поборювати перешкоди, які є в щоденному житті. Наші прості слова/коли підучимося трохи мови!/ про боротьбу нашого народу, про нашу історію, про багатства нашої землі - будуть, безперечно, впливати на пересічного англійця, але переконуювати будуть його наші діла. І то не якісь надзвичайні діла, а щоденна наша праця, щоденна поведінка під час роботи, відпочинку, розривки.

Кожний з нас буде репрезентантом, дарма, чи буде мати змогу жити в більшій групі українців, чи буде одинцем.

Особливу увагу треба звернути на задержання нашої національної гідності. Кожний з нас мусить пам'ятати, що він є членом великого народу. Хай не буде в нас почуття меншевартості чи то у відношенні до інших чужинецьких робітників в Англії, чи у відношенні до самих англійців. Гідна, спокійна відношення до всіх чужинців - хто б вони не були за своєю національністю й становищем - товариєцькість та взаємна підтримка. Неприємні справи, що траплялися по таборах і приносили нам багато сорому, мусять щезнути.

Відповідальним буде кожний з нас. Ніхто не може виправдуватися незнанням мови. Наші поступовання будуть спостерігати й оцінювати без погляду на те, чи ми знаємо мову, чи ні. Особливо молодь мусить про всі ці справи пам'ятати. Молодь звичайно більше рухлива від старших і скорше може зробити дурницю. Не хочемо, певна річ з молодих людей робити безрадісних і ненормально поважних "обивателів". Хочемо лише звернути увагу на те, що молодь є звичайно більше під обсервацією і про це мусить про всі ці справи пам'ятати.

Але є й друга сторона нашого майбутнього побуту в Англії. Ми не лише будемо інформаторами і пропагандистами нашої справи, ми не лише будемо предметом обсервації. Ми також будемо пізнавати людей та край, в якому перебуватимемо. Кожний день в чужому краю треба використати для вивчення чогось

Нового, для пізнання життя чужого народу, особливо ж коли цей край високої культури й цивілізації. Не значить це, однак, що треба наслідувати все чуже, чи воно для нас підходить чи ні. Протинс, в порівнанні з чужим, виразно усвідомлюємо собі, що в нас є доброго й корисного, а що з добрих звичаїв чужої країни можна використати й у нас.

На все треба звертати увагу. Треба старанно вивчати культурне життя Англії - літературу, театр, пісню, малярство, товариське життя, спосіб поведінки в товаристві. Англія це край з високо розвиненим господарством, тому тут можна нам справді навчитися багато корисного. Де не будемо працювати, треба докладно вивчати кожну ділянку господарства. На все треба мати відкриті очі, все шізнавати і передумувати, а все корисне засвоювати.

Особливу увагу треба звертати на одне; а саме: на справу піднесення нашої фаховости. Фахівців бракуватиме нам ще довго. А в Англії буде багато можливостей доповнити наші знання. Буде напевно також нагода вивчити новий фах для тих, хто ще його не вивчив, чи інше почав вивчати. Кожний з нас мусить пам'ятати, що залежатиме лише від нього, чи він справді використає свій побут у такій країні, як Англія. Лише наша ініціатива і наші намагання показати свої здібності й добру волю дасть нам змогу здобувати кращі місця праці й поглиблювати кваліфікацію. Даб ми працювали - чи в

сілському господарстві, чи на фабриках, чи в кональнях - всюди буде можна багато навчитися і всюди треба старатися це зробити.

Особливу увагу хотіли б ми звернути на одне. Англія, як відомо, це країна мореплавання. Можливо, що прийдеться кому небудь і в цій ділянці працювати, як не зараз, то пізніше. Кожну таку можливість треба використати і на таку працю голоситися. Справа мореплавання в нас дуже занедбана, а одночасно дуже й дуже важлива.

Оце лишє декілька завваг відносно нагго майбутнього побуту в Англії.

xx

xx

xxx

ЩО БРАТИ З СОБОЮ ?

Багато з тих, що виїжджають до Англії на працю, журяться, що їм брати з собою. Одні не мають навіть стільки добра, щоб виповнити дозволених 60 клг. Інші мають більше і не знають, що саме лишити, а що забрати, і шукати таких, що перевезли б їм дещо на рахунок своїх 60 клг.

Коли думаю про це, пригадується одне свято, що відбулося пару місяців тому в одному з наших таборів. А було це свято посвячення рідної землі. Святили й окладали в почесне місце грудки землі, що їх попривозили з Батьківщини мешканці того табору і перебували цілий час злиднів аж до сьогодні.

Колись наш селянин, вибираючись у дорогу "за море" шукати кращої долі, брав зі собою грудку рідної землі і віз її, як найбільший скарб, на місце нового поселення. І в останні роки багато з нас, вигнанців, з надією за декілька місяців вернутися знов до дому, всеж таки брали з собою грудку рідної землі.

Тепер багато з поміж нас, вибираються знові у дорогу, ще далі від рідних земель. Та цим разом не можемо ми взяти з собою грудки землі, як пам'ятник з Батьківщини, бо з чужини виїжджаємо в чужину. Але й чи звідси не можемо взяти з собою багато дечого, що всюди для нас є кінцевим? Звичайно для нас як Українців.

В ще внас дещо, що ми привезли з собою з дому. Берім це все, бо воно буде постійно лучити нас з Рідним Краєм, додаватиме нам розради й сил серед сірих буднів і праці. Не жалуймо для того, що цінне для нас як українців, пару кілограмів з того скромного числа кілограмів, що можемо з собою везти.

Що ж такого ми маємо?

В першу чергу, берімо з собою українську книжку. Вона завжди і всюди буде нашим приятелем. Особливо не забуваймо за такі книжки, як історія і географія України. Ніхто з нас не знає, куди попаде, - чи буде в більшій українській групі, чи може прийдеться працювати десь одинцем. А коли прийдеться нам комусь жити й працювати одинцем чи може в неведичкій українській групі, то тоді ці книжки стануть нашими справжніми друзями. На самоті радо кілька прочитаємо про наше славне минуле, про наші змагання, про красу і багатства нашої землі. Про це будуть нас також напевно питати, і не раз прийдеться заглянути до книжки і дещо собі пригадати. Не думаймо, що також тяжко буде нам порозумітися, є серед нас такі, що знають німецьку мову, а з часом і всі ми підучимось англійської мови. нас будуть питати про наш нарід, про край, і буде соромно, коли ми не зможемо відповісти.

І не лише дві згадані книжки треба нам брати. Ми повинні взяти з собою всі добрі українські книжки. Особливо ще на дві звер-

нув би я увагу. А це : Історія української літератури і "Кобзар" Т. Шевченка. Історія нашої літератури - це така ж важлива книжка як і наша історія загальна чи географія. "Кобзар" - це та духовна криниця, в якій ми завжди знадемо духову поживу і підтримку.

Крім того, забираймо з собою все, що пише нам, українцям, що нагадує нам Рідин й Край. Отже, пам'ятки нашого народнього мистецтва. Нема, здається, серед нас таких, щоб не мали б якоїсь вишиваної речі, сорочки, блузки, рушника, сервети чи чогось іншого. Навіть, коли це вже стара й приношена річ, то все таки берімо її з собою, як пам'ятку. А в декого в нас інші твори нашого народнього мистецтва, як різьблені речі, кераміка народні строї, старі ікони. Все це треба забирати з собою, бо цеж наші національні цінності!

Нема напевно жодного українського табору, а в таборі кімнати, яка б не була придобана більшими чи меншими портретами славних людей чи тризубами. І ці образи заберімо з собою. На новому місці не скоро можна буде дістати інших. А треба, щоб і там прибрали ми свої кімнати так, щоб було видно, що в них живуть українці!

Годі перечисляти все. Ми б сказали коротко: берімо з собою все, що маємо українського! Не жалуймо покинути старого козака чи уншу шмагу, бо їх скорше набудемо, як ті дорогі речі, які цінні для нас, як українців.

ЩЕЩО ПРО АНГЛІЙЦІВ.

При першій зустрічі з незнайомою людиною, враження про неї складають виходячи з оцінки не її духових прикмет, розумових та фізичних здібностей, а в першу чергу з зовнішнього вигляду, з поведінки на перших кроках. У німців є таке прислів'я: "Kleid macht mensch" - тобто, одяг робить людину. Абсолютна охайність у вовому без винятку убранні не може бути наслідком тимчасових старань кожного з нас, а є продуктом твердо вихованої звички до чистоти, порядку, гігієни. Це є свого роду ознакою культурності. Неохайність в будь-якій деталі туалету /взуття, одяг/, брудні руки, обличчя, незачесане волосся, занедбаність життя приїжджого чужинця справляють при першій зустрічі негативне враження і з асоціації дають підставу думати про таку людину, що вона позбавлена елементарної культури.

Англійці, як нарід практичний, не люблять витрачати час на зайві жести і непотрібні церемонії при перших знайомствах і повсякденних зустрічах. Англійці не мають звички подавати руку. І не треба дивуватися, кдби англієць не подасть вам руки або навіть не помітить, коли ви це спробуєте зробити. В англійців подають руку так рідко, що вони просто не чекають подібного способу

вітання. Можливо, що ~~вони~~ не подавати руку має на меті перш за все санітарно-гігієнічні міркування.

При зустрічах із знайомими чоловіками, англійці не знімають капелюха, а вітаються традиційним: "Добрый ранок" /"Гут морнінг"/, чи "Гав ду ю ду", або легким кивком голови.

Капелюх також не здимають у крамницях, біля поштових, касових вікон та інш., але коли входять до приватного бюро, чи сідають їсти в ресторані, то капелюх обов'язково скидають.

Англійці - наряд працьовитий і наполегливий. До своїх обов'язків відносяться вони з усією поважністю. Дозвілля викристовують вони на те, щоб культурно відпочити - піти в театр, кіно, виїхати десь за місто, почитати книжку.

Загальновідоме замилювання англійців до спорту. Без перебільшення можна сказати, що кожен англієць - зав'язаний спортсмен. Навіть сам він коли не бере безпосередньо участі в спорті, він є активним глядачем, тих чи інших спортових змагань.

У розмовах з англійцями не рекомендується говорити про свої заслуги, відзнаки, про свої особисті турботи, плани на майбутнє тощо - взагалі про все, що малоб підносити авторитет свої особі. Це викликає в англійців неприємний осад і робить лике враження про співбесідника.

При знайомстві з англійцями впадає в око їхня "сухість", що насправді, коли краде їх пізнати, є, власне, не сухістю,

а стриманістю, внутрішньою дисциплінованістю, наслідком виховної дресури. В дискусіях англієць шанує противника, спокійно дає йому висловитися, не гарачкує.

Кожна країна має специфічні, властиві лише народові цієї країни, звичаї та манери, і, коли чужинець не знає їх, або ще гірше, - ігнорує, то цим він дуже легко може попасти, в неприємне становище, а часто й викликати неприємне до себе ставлення. Критичне, а часто й неприязне відношення населення до чужинців залежить від поведінки самих чужинців. Правда іноді чужинці викликають до себе неприязне ставлення зовсім несвідомо, незнаючи звичаїв і норм поведінки тої країни де вони опинилися, і поводяться так, як це вони робили б у себе вдома. Дотримання елементарних правил пристойності у взаємовідносинах є передумовою доброї поведінки.

Поведінка одного чужинця, яка виходить за межі загально-принятих норм в цій країні шкодитиме добрій репутації всієї еміграції. Попсувати добрі стосунки з оточуючим населенням дуже легко, але рідко вдається їх направити, не дивлячись на добру волю і зусилля.

На сторінках наших часописів час від часу висвітлювались питання доброї поведінки і подавались елементарні правила т.зв. доброї тону. Але треба сказати, що жодна книжка не може вичерпати питання доброї поведінки в кожній окремій країні і подати

щодо уваги вичерпні рецепти.

Кожний з нас перш за все мусить твердо засвоїти загально-прийняті основні правила ввічливості й доброї поведінки. Народи Південної Америки, а особливо мексиканці, надзвичайно чемно ставляться до кожного чужинця, вони завжди допоможуть йому своєю порадою, покажуть дорогу, спитають про його саможочуття, запросять до себе чимось підживитися чи просто відпочити. Це пояснюється в першій мірі гостинністю південних людей, а в той же час і їх цікавістю до всяких новин, про які вони можуть довідатися у чужинця.

Англієць у відношенні до кожного чужинця підкреслено ввічливий. Жоден з них ніколи не виявить і не дасть відчутти чужинцеві свою перевагу над ним в будь-якому відношенні, щоб не образити його. Навіть помітивши будь-яку непристойність або щось нетактичне у поведженні чужинця, англієць ніколи не буде різко реагувати на це, але сам для себе безумовно зробить потрібні висновки. Англієць ніколи не висловить своєї думки, враження або рішення, не продумавши його попередньо і не зваживши своєї відповіді. Звичка все обсервувати, відбираючи позитивне і відкидаючи негативне, уміння аналізувати кожний свій крок, виговала в англійцеві найкращі дипломатичні здібності. Англійська метода виховання не лише дитини, а навіть і державних діячів є найкращою в світі.

Один англійський журналіст описує, як

англійці іспитують тих людей, яких хочуть призначити на відповідальні державні посади.

Ця Британська імперія не має більше як 500 осіб, на плечах яких лежить тягар підтримки цілої імперії. Це особи, які керують усім політичним життям певних частин імперії, колоній тощо. Для того, щоб така людина зайняла відповідне державне становище, вона повинна скласти тривалий попередній життєвий і академічний іспит. Саме академічне підготування, освіта чи добра воля не вислідують, щоб займати відповідальні державні становища. Про таку людину англійці хочуть знати все. Вони хочуть знати, яка ця людина поза школою - в житті, який в неї власний розум, ставлення до життя, тактика і підхід до кожної справи зскрема. Через те відбуваються іспити, і то так, що іспитовані навіть про це самі не знають. Людину перевіряють різними незаниманими для неї способами і методами та вивчають її орієнтацію у різноманітних ділянках науки, свідомість її в політиці, релігії і ін. І лише коли кандидат, намічений на державного діяча, здасть свій "іспит", тоді часто, навіть несподівано для нього самого, приходить призначення на відповідальне становище.

Кожний чужинець мусить пам'ятати, що в такій країні, як Англія, невідомими й непомітними для нього засобами й методами його також будуть вивчати з усіх боків,

ку оцінку ще до стоглиного рівня його розумової, духової і фізичної здібності, його національної культури та можливості спів- мешкання та співпраці з ним. Кожний англієць тримає завжди очі відкритими, вуха насторожені. На відміну від славянських народів англієці не люблять балакучості. Свої думки формулюють вони лаконічно, стисло, змістовно.

Англієці - народ практичний і дуже ощадливий. "Гу кант кіїн є пені, уіл невес гев мені". /Хто не вмів тримати пенс, той не матиме ніколи багато/.

Але ощадливість англієців характерна не лише у відношенні до грошей, а й у відношенні до часу. Англієці не люблять зайвих рухів, слів, бо це все забирає "дорогий час". Нідє, ні в одній країні світу не стоїть на такому високому рівні любов і повага до хатніх тварин, як в Англії. Великим злочином вважається там, знущання з тварин. Дотримання всіх вільностей, особиста недоторканість, поважання й недоторканість приватної власності є священними в Англії і оберігаються законами.

Зберігаючи вєс цїнне, що є в нашому національному укладі життя, характері, звичаях і поведженні, все те, що вже найшло і знаходить позитивну оцінку у чужинців, а в даному разі у англієців, як високо-культурної нації, ми мусимо ще раз згадати слова Т.Шевченка: "І чужому наuczайтесь, свого не

цурайтеся!" Ми мусимо навчитися шанувати і розуміти закони, звичаї і норми поведінки народів, серед яких нам доведеться жити, стежити кожному самим за собою, викорінювати все, що відступає від загальноприйяттих норм, підтягувати свої краї і виховувати себе на кожному кроці.

x

x

x

КОРОТКО ПРО АНГЛІЮ

Природні та соціально - історичні умови - острівне положення на перехрестті між Старим та Новим світом, наявність великих портів /Лондон, Ліверпул, Ньюкастл, Соутгемптон, Брістол/, судноплавних рік /Темза, Мерсі, Северн, Уз і Тайм/, багаті вугільні поклади, розташовані недалеко портів /в Нортумберленді і Дергемі, Ланкаширі, Йоркширі і Дербетирі, Стаффордширі/, поклади залізної руди /в Йоркширі, Ланкаширі, й Стаффордширі/, Рання промислова революція й звільнення від феодальних відносин все це сприяло перетворенню Англії в центр міжнародньої торгівлі, у величезну колоніальну державу нового часу.

Англія - держава з переважаючим розвитком великої промисловості; сільське господарство грає тут допоміжну роль, спеціалізуючись на високоякісних продуктах скотарства, птахівництва, садівництва городництва. Англія може бути розділена на дві основні економічні області - Північно - західну і Південно - східну.

Північно - західня Англія з населенням 21 млн. є історичним центром скупчення великої промисловості, в тому числі й важливіших старих експортних її галузей; вугільної, металургійної, /центри: Бермінгем, Шеффельд/, машинобудівельної і суднобудів-

пальної /район р. Тайн - центр Нюкастель/,
баронської /Ланкешир - місто Манчестер/ та
воєняної /оркшир - центр Бредфорд/.

Південно східня Англія /населення коло
17 млн./ є центром сільського господарства
і торгівлі. Тут же в Лондоні /8,2 млн. на-
селення/ містяться адміністративні органи
Бритійської імперії, скупчена банківська
справа, судівництво, торгівля, суднобудів-
ництво, земія, повківництво та інш.

Найбільші міста Англії : Лондон 7,9 млн.,
Оксфорд 60 тис., Кембрідж, Плімут 210 тис.,
Кардіф 100 тис., Брістоль 390 тис., Манчестер
1,1 млн., Ліверпуль 1,25 млн., Бірмінгем
1,2 млн., Шефелд 580 тис., Лідс 500 тис.,
Нюккетль 600 тис., Едінбург 425 тис., Дублін
420 тис., Бельфаст 420 тис.

Державний устрій: Бритійська імперія є своє-
рідною монархією. В Англії король є символом
єдності Британії, а не виразником влади.
Англія є країна касичної демократії. Установ-
чою владою є парламент. Він складається з
двох Палат і Палати Лордів та Палати Громад.
Палата Громад конститується на підставі заг-
галних вибрів. Король складає листу Лор-
дів із англійців заслужених перед англійсь-
кою державою. Палата Лордів є обмежена за-
коном і не відіграє в політично-господарсь-
кому житті Англії якоїсь вищої ролі. В Англії
є дві великі партії - Лейбор-партія і кон-
сервативна - які на керівництві державою
показують - високу майстерність і єдність
у всіх питаннях державного життя - і для

англійців Нація є найвища святиня народу, а їх партійні завдання поставлені на служіння цілому англійському народові.

Англія разом з домініонами та Індією займає 1/4 поверхні суходолу земної кулі. Англія - метрополія має населення 47 млн., а ціла Бритійська імперія пів мільярда людей, з них 70 млн. білої раси.

Англія є одна з найбільших світових потуг, що повстала на протязі довгого історичного розвитку. Вершин могутності англійська нація добилася шляхом мудрої політики її провідників.

За старих римських часів Англію заселяли племена Кельтів. Після занепаду Риму англійські острови заселяють германські племена: англів, данців, сасів. В ті часи Англія була поділена на ряд малих держав, які між собою ворогували. Пізніше до Англії прибувають нормани, які заносять з собою французьку мову і культуру. Від мішанини і розвитку цих трох народностей: романської, германської і кельтської - повстала англійська культура, мова і взагалі нація.

До XV сторіччя англійська національна держава не була помітною потугою. Тільки династія Тудорів, а саме: Генріх VII та королева Єлисавета зробили Англію передовою державою Європи.

Генріх VII отворив так званий англійський костел, добившись відриву англійської церкви від Риму. Королева Єлисавета провадила війни з Іспанією, Францією, Голляндією, які скінчилися перемогою англійців - та створили могутню колоніальну імперію.

XVII сторіччя характерне для Англії внутрішніми міжусобицями та війнами. Одною з причин їх була династія Стюартів, які нещадно повалили викликали спротив народу. Революція, викликана пуританами, перетворила Англію на деякий час республікою. Пуританський релігійний рух виступав проти англіканського костелу.

У XVIII ст. в Англії приходить до внутрішнього замирення. Унія зі Шкоцією та багато важливих реформ. Англійська нація створює міцну демократичну державу. Іде широкий розвиток колонізації і ріст Бритійської імперії. Індія входить в Бритійську імперію. Відкривається австралійський континент. У тому часі в історії Англії відбувається важливе подія - Сполучені Штати Америки відділяються від Бритійської імперії і після недовгої війни проголошують свою самостійність.

В часі Наполеона Англія утворює блок спротиву і завершуючи його розгром, зміцнює свою імперіальну державу.

В XIX ст. Великобританія є найпередовішою промисловою країною і найбільшою економічною потугою світу. Ця обставина дала змогу Англії бути переможницею в першій та другій світових війнах.

СКЛАД БРИТІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

В Бритійську спільноту народів входять такі домінії: Канада, Ірландія, Південно-Африканський Союз, Австралія, Нова Зеландія. Всі ці держави є самостійними і мають англійських губернаторів для зв'язку в Англію.

Кожна з цих держав домінії визнає приналежність до Бритійської імперії.

1. Канада - простір 8.694.863 кв.км. Населення 11.812 тис. Багатства - вугілля, нафта, цина, золото, срібло, ліс, футро.

2. Ірландія. - 26,6 млн.кв.км. Населення 3 млн. Столиця Дублін. Розвинено тваринництво, промисловість слабо розвинена.

3. Південно-Африканський Союз - 478 млн. кв.км. Населення 11 млн. Рільництво слабо розвинене. Столиця Преторія. Розвинене вівчарство та тваринництво. Найбільша у світі продукція золота, - 400.000 кг. річно.

4. Австралія - простір 5 млн. кв. км. Населення 7,1 млн. Столиця Канберра з 18.000 населення. Найбільші міста: Сідней, - 1.250 тис. населення і Мельбурн - 1 млн. Тваринництво. Вівці. Найбільший у світі поставець вовни. Розвинено садівництво. Багатства: золото, срібло, мідь, цина і олово.

5. Нова Зеландія - простір 104.000 кв.км. Населення 1.700 тис. Столиця Велінгтон - 160.000 населення. Головне заняття - годівля овець.

Крім домінії, до Великобританії належать колонії: Індія, Родезія північна та Родезія південна, Бірма. Це країни, які ще не мають статусу домінії, але за плянами і заходами, що уживаються англійським лейбористським урядом, мають одержати незалежність..

Адреси Українських Допомогових Комітетів.

Листуючись з тими Комітетами, треба зазначати на конверті, якою мовою написано даного листа.

1. Український Допомоговий Комітет при Аргентинському Червоному Хресті:
Comite Ucraino de ayuda a las victimas
de guerra
Calle Victoria 676

-----
of N. Buenos Aires, Argentina.
-----

2. Association of Ukrainians in Gt. Britain
49 Linden Gardens, Notting Hill Gate
London W2,
England.

-----
3. Ukrainian Relief Committee in Great
Britain
188 Cheetham Hill Road
Manchester 8
England

-----
4. Zentralstelle der Ukrainischen
Hilfsaktion
13b Augsburg
Judenberg 8/II
Bayern, Germany.

-----
5. Mr. A.J. Jaremovich
Cnd. R.I. Mission PW/DP Division No 66
H.Q. C.O.G. (B.E.) B.A.O.R.
(21a) Lemgo
Germany.

-----
6. Visitator der gr. - kath. Kirche in
Deutschland
(13b) München - Pasing
Planeggerstr. 22 Germany.

7. Mitropolit der Ukrainischen
Orthodoxischen Kirche
Polikarp Sikorskyj
.....(20a) Gronau (Hanover) Germany.....
8. Експертні розшуки в англійській окупаційній
зоні:
Central Ukrainian Inquire Bureau
253 DP Assembly Centre 800 Control Unit
B.A.O.R. (via G.T. Britain)
.....
9. Українсько-Канадський Допомоговий Фонд:
The Ukrainian Canadian Relief Fund
P.O. Box 2136
Winnipeg, Man. Canada.
.....
10. Ukrainian Canadian Committee
701 Molntyre Building
Winnipeg, Man.
Canada.
.....
11. Українсько-Американський Допомоговий
Комітет:
Ukrainian American Relief Committee
874 North Franklin Street
Philadelphia 23, Pa.
U.S.A.
.....
12. Ukrainian Congress Committee of America
Box 721, Church Street Annex
New York 8, N.Y.
U.S.A.
.....
13. Miss Halyna Zekan
P.O. Box 216 /Station D.
New York 3, N.Y. U.S.A.

14. Українське Центральне Допомогове Бюро
в Лондоні:

Central Ukrainian Relief Bureau
218 Sussex Gardens
Paddington, London W 2, England.

15. Український Допомоговий Комітет в

Бразилії:
Comite Uoraino de Aucilio as Viktimas
da Guerra.
Rua Martin Afonso No 381
Curitiba, Parana, Brasil.

16. Українська Служба Суспільної Опіки у
Франції:

Service Social Ukrainien
186, Bould, St. Germain,
Paris 6, France.

17. "Ukraine u Franciji"

13, rue Tain
Paris 13, France.

18. Український Допомоговий Комітет в Бельгії:

Comite Ukrainien de Secours
24 Ave. Livingstone,
Bruxelles, Belgium.

19. Український Допомоговий Комітет в Італії:

Comitato Ukraino
d'Assistenza Passag. del Gianicolo 7
Roma 129 Italia.

20. Comite Central de la Croix-Rouge
Ukrainienne a l'etranger

G' o n c v c
Place Grand-Mezel I.
S p i s s c .

21. Ukrainian Relief Committee in Switzerland
land
Case Rive 290
Geneva
Switzerland

---

22. Ukrainian Relief Committee in Egypt
c/o Mr. Peter Gribowsky
Alexandria, Rue Elcuisis 39,
Ibrahimia, Egypt.

---

23. Ukrainian Relief Committee in Turkey
c/o Sotnik Mikola Zabbelo
Boyoglu Posta Kutusu 2224
Istanbul
Turkey.

---

24. Ukrainian Relief Committee in Denmark
c/o Mr. Josef Hvozdeski
D.R.K. Skotsborg - Sobad
Sjælland
Denmark

---

25. Газета "Час":
"Time"
Fürth (I3a)
Maxstrasse 13, Germany.

---

26. Газета "Українська Трибуна":
"Ukrainian Tribune"
(I3b) München
Marsstrasse 41/II Germany.

---

27. Газета "Наше Життя":
"Our Life" - Ukrainian Newspaper
(I3b) Augsburg, Postamt 2,
Postfach, Germany.

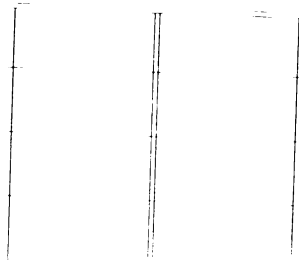
В М І С Т :

ВІРНИСТЬ - - - -
СЛОВО ДУШПАСТИРЯ ДО ВСІХ
ЩО ВИІЖДАЮТЬ ДО АНГЛІЇ
СИЛА І ОБОВ'ЯЗКИ ЖІНКИ
МОЛОДЬ І УКРАЇНА
ВНАЙ ІСТОРІЮ І ЛІТЕРАТУРУ
СВОГО НАРОДУ
ПРО НАШ МА БУТНІ ПОВУТ
ЩО БРАТИ З СОБОЮ ?
ДЕЩО ПРО АНГЛІЙЦІВ
КОРОТКО ПРО АНГЛІЮ
ВАЖЛИВІШІ АДРЕСИ УКРАЇНСЬ-
КИХ УСТАНОВ

БІБЛІО
ДОМУ УКРАЇНСЬКОГО
У ФІЛАДЕЛФІ

H-

На ~~Р~~ дороге⁴

H-

БІБЛІОТЕКА
ДОМУ УКРАЇНСЬКОЇ М.
У ФІЛЯДЕЛЬФІ

